

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

1 op de 2 vrouwen zal gestraft worden bij vervroegd pensioen

**Tot honderden euro's per maand minder pensioen
door pensioenmalus**

Festival als pleidooi
voor menselijkheid
en solidariteit

Nattevingerwerk
over ongelijkheid
in bed

Heb ik recht op
onbetaald verlof?

Welke toekomst voor
de luchthaven van
Deurne?

Eén planeet, vele werelden

→ Foto **Belga**

Net voor de zomer werd ik voorzitter van de grootste – en wat mij betreft mooiste! – sociale beweging van het land. Die beweging, dat zijn jij en ik, samen met héél veel anderen. Om een idee te geven: dit blad valt bij meer dan 1,2 miljoen gezinnen in de brievenbus. Toch is er naast die grote groep nog een groep mensen, die niet weten wat we doen en waar we voor staan. Onze beweging mag nog meer een gezicht krijgen. Een uitdagende opdracht, als kersvers voorzitter.

Zo sippelde afgelopen zomer bij mij meermaals het beeld binnen van ‘één

planeet, met vele werelden’. Terwijl velen van ons vakantie namen, bleven evenveel anderen wroeten en hard werken. Geen tijd of geen middelen voor pauze. Velen van ons deelden foto's van reizen of pintjes op festivals, anderen bleven thuis: geen sociaal netwerk of geen geld voor een uitje. Kinderen gingen op kamp, maar minstens evenveel kids verveelden zich te pletter. Geen financiële ruimte voor creatieve tijdsbesteding.

Zomertijd is in de ene wereld gelijk aan ontspanning, in een andere wereld gelijk aan stress. Verder van ons lieten Gaza, Soedan, Jemen, Oost-Congo en vele

andere brandhaarden van onrecht mij niet los.

Vele werelden in één wereld, naast elkaar, door elkaar. Dat brengt me bij nóg een opdracht voor mij als nieuwe voorzitter: vele werelden bij elkaar brengen, ook voor elkaar. Daar zet ik graag mijn schouders onder. ■

Julie Hendrickx Devos
voorzitter beweging.net

Kort.

Visie blijft vaste vriend aan huis

Wat betekent Visie voor zijn lezers? Het antwoord is duidelijk: veel meer dan zomaar een magazine. Uit een recent lezersonderzoek blijkt dat het blad stevig verankerd is in het dagelijks leven van honderdduizenden mensen.

Meer dan 2.300 lezers namen tussen november en februari de tijd om onze bevraging, opgesteld en geanalyseerd door Thomas More Hogeschool, in te vullen. Bijna zes op de tien duiken meteen in het blad zodra het in de bus valt. Een derde leest zelfs meer dan de helft van de artikels. Vooral ouderen en kortgeschoolden lezen intensiever en langer. Zij vinden hier betrouwbare info die elders vaak ontbreekt.

Dat vertrouwen blijkt uit de cijfers: bijna acht op de tien lezers beschouwen Visie als een betrouwbare bron. Driekwart vindt het blad vlot leesbaar. Lezers geven gemiddeld 7,2 op tien, en de helft zou Visie missen mocht het verdwijnen. Het blad blijft bovendien niet ongeopend in de huiskamer liggen: vier op de tien geven het door aan anderen, evenveel lezers bespreken artikels met vrienden of familie.

Papier blijft

Opvallend is hoe sterk papier overeind blijft. Zeven op de tien zijn tevreden met de huidige frequentie. Wanneer gevraagd werd of ze Visie ook zouden lezen als het enkel digitaal verscheen, zou 40 procent afhaken. Voor velen is papier nog altijd dé manier om betrouwbare informatie dichtbij te brengen.

Lezers omschrijven Visie als integer, genuanceerd en sociaal. Soms een tikje braaf, maar altijd betrouwbaar. Zoals iemand het tijdens een focusgesprek verwoordde: ‘In Visie lees je dingen die je elders niet leest: over pensioenen, loon, cao's. Ik ben kritisch over veel dingen. Ik wil geïnformeerd zijn.’

Dank aan alle lezers die de enquête invulden – en aan iedereen die trouw Visie leest. Wie graag nóg meer informatie, analyses en nieuws leest, kan terecht op www.visie.net of kan zich inschrijven op de wekelijkse Visie-nieuwsbrief, met extra artikels, videoreportages en regionieuws. ■

~ www.visie.net/nieuwsbrief

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel ~ e-mail: info@visieredactie.be ~ **Lezersbrieven** lezers@visieredactie.be ~ **Abonnementen** www.visie.net/contact ~ **Verantwoordelijke uitgever** Liesbeth De Winter ~ **Redactie** Djorven Ariën, Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theebom, An-Sofie Bessemans, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Hannah Wellens, Tom Vrancken ~ **Hoofdredactie** Wim Troch ~ **Vormgeving** Gevaert Graphics ~ **Druk** Coldset Printing Partners ~ Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten ~ De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten ~

De pensioenmalus: geen ontsnappen meer aan

De hervorming van de pensioenen krijgt steeds duidelijker vorm. Een nieuwe malus treft wie vervroegd stopt, en wie geboren is na een bepaald jaar kan daar niet meer aan ontsnappen. Vooral wie door ziekte of werkloosheid gaten in zijn loopbaan heeft, dreigt met minder pensioen achter te blijven.

– Tekst Nils De Neubourg

De nieuwe pensioenmalus – zeg maar de boete bij vervroegd pensioen – hangt als een donkere wolk boven iedereen die niet tot de laatste officiële dag kan werken. De plannen die tot voor kort nog vaag bleven, krijgen steeds scherpere contouren. Op dit moment bespreken de sociale partners de concrete voorstellen. Intussen blijkt dat de regering de malus

niet langer koppelt aan je effectieve pensioenkeuze, maar aan je geboortjaar. Met andere woorden: de ruimte om zelf nog iets te plannen verdwijnt groten-deels.

Voor wie in 2025 vervroegd met pensioen kan, verandert er niets: dat recht blijft gelden en de malus volgt je niet als je pas later vertrekt. Maar iedereen die vanaf

2026 op vervroegd pensioen kan gaan, valt onder de nieuwe regeling. ‘Het maakt geen verschil of je vroeger of later beslist om op pensioen te gaan’, zegt Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst. ‘Het jaar waarin je geboren bent, bepaalt of je een malus te slikken krijgt, en wat de omvang ervan is. Ontsnappen kan dus niet meer.’

Wie er niet geraakt, betaalt een prijs

Tot nu toe gold: haalde je de klassieke voorwaarden – 60 jaar en 44 loopbaan-jaren, 61 jaar en 43 loopbaan-jaren of 63 jaar en 42 loopbaan-jaren – dan kon je zonder boete stoppen. Dat kader blijft, maar de regering schuift er een tweede filter voor:

een dubbele voorwaarde van minstens 35 loopbaan-jaren die elk voor de helft effectief gewerkt zijn én minstens 7.020 gewerkte dagen. Wie daar niet aan geraakt, betaalt een prijs. Vanaf 2026 ontvang je twee procent minder pensioen per jaar dat je voor de wettelijke pensioen-leeftijd stopt, vanaf 2030 wordt dat vier procent en vanaf 2040 zelfs vijf procent.

Die nieuwe lat treft vooral wie door omstandigheden uitviel. Een paar jaar zware ziekte kan maken dat je die 35 jaren niet haalt, ook al heb je een lange loopbaan achter de rug. Ook te veel deeltijds werk kan problemen opleveren. Zo toont een rapport van de vergrijzings-commissie dat ongeveer de helft van de vrouwen die nieuwe voorwaarden niet haalt. Zij kijken dus tegen een malus aan.

Ziekte-dagen blijven probleem

Volgens de nieuwste plannen zal het effect van de ziekte-dagen gedeeltelijk worden verzacht, maar de angel blijft. ‘Wie een onderbroken loopbaan heeft of periodes van ziekte kende, loopt het risico om niet of amper vroeger te kunnen stoppen zonder de rest van hun leven de prijs te betalen’, zegt Gerard.

Voor velen is dat meer dan een techni-sche berekening. Een malus van vier procent per jaar kan snel oplopen tot honderden euro's per maand minder pensioen. Dat treft vooral wie het kwetsbaarst is: langdurig zieken, deeltijd-sen, mensen met een onderbroken carrière. Net die groepen worden op-nieuw afgerekend. Wat de regering voorstelt als een stimulans om langer te werken, voelt voor hen als een sanctie omdat ze dat niet konden. Met het systeem van geboortejaren valt er niets meer te plannen of te ontwijken. ■

Deze week trokken honderdduizenden kinderen weer naar school. Sommigen met heel veel zin, anderen met wat minder. Leerkrach-ten staan klaar om jonge mensen heel veel dingen bij te brengen. Hen leren lezen en schrijven, de werking van een elektromotor uitleggen, kennis van het verleden bijbrengen ... Iedereen in de school maakt zich op om te leren. Om de blik te verruimen.

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

Gelukkig is er nog een tweede zit

Het zou eigenlijk ook niet slecht zijn als politici terug naar de schoolbanken van het echte leven zouden trekken. Want de voorbije zomer kregen we opnieuw een fraai staaltje wereld-vreemdheid te zien. Heel veel mensen lopen het risico om door de invoering van de pensioenmalus later fors op hun pensioen te moeten inleveren. Zeker vrouwen, die doorheen hun loopbaan vaak minder betaald, maar daarom niet minder belangrijk, werk hebben verricht, zullen die malus voelen. En het verleden kun je niet meer verande-ren, als je dat al zou willen.

Een ander staaltje van ondoordacht beslissen: nieuwe nachtwerkers in de e-commerce zullen veel minder verdienen voor dat nachtwerk, tot honderden euro's per maand minder. Is dat de manier waarop we dat harde werk met zware gevolgen voor de gezondheid en gezinsleven willen honoreren? En hoe zullen bedrijven nog mensen vinden om 's nachts te werken?

Veel politieke beslissingen worden genomen na een uitputtende marathonvergadering en vaak op basis van wat lobbygroepen influis-teren om er zo voor zichzelf een slaatje uit te slaan. Waarna politici het zo proberen te verpakken dat dit de beste keuzes zijn voor gewone mensen en dat het trouwens niet anders kan. Maar wie wordt beter van dat goedkoop nachtwerk denkt u? Niet de mensen die hun nachtrust spenderen aan het

klaarmaken van pakjes, alleen de bazen van dat magazijn doen er hun voordeel mee. Wie zal al de besparin-gen in de pensioenen voelen? Alvast en zeker de leerkrachten van wie we allemaal zoveel verwachten. Wie zal door het zomerakkoord nog harder en flexibeler moeten werken, tot het moment dat ze kraken? De loopbaan van de kinderen die nu nog in de klas zitten zal later heel zwaar op hen wegen.

Het goede nieuws: een tweede zit voor de regering is nog mogelijk. Want het zomerakkoord is nog niet goedgekeurd in het parlement. Op een aantal punten heeft het vak-bondsprotest zelfs al tot bijsturingen geleid. Ze krabbelden al wat terug op hun plannen voor het nachtwerk, de drastische ingrepen in de gelijkstel-lingen voor pensioen werden al wat bijgevijsd, de index voor zorgperso-neel werd gered, voor landingsbanen komt er nu waarschijnlijk toch een oplossing. Maar we zullen de regering met heel veel mensen nog duidelijker moeten maken dat het op heel punten anders kan én anders moet. Ik verwacht u op de grote loopbaanmars op 14 oktober! ■

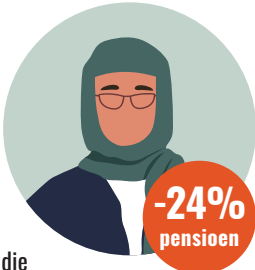

Wat betekent de pensioenmalus in de praktijk?

Fatima (59)

MEDEWERKER
MAATWERKBEDRIJF

Al 41 jaar werkt Fatima als administratief me-dewerker in een maatwerkbetrijf, maar door haar beperking kon ze nooit voltijds werken. Op papier lijkt ze de nodige loopbaan-jaren te halen die normaal recht geven op vervroegd pensioen. Maar door de nieu-we regel van 35 effectieve jaren valt ze uit de boot. Als ze in 2027 met 43 jaar op de teller stopt, krijgt ze door de malus maar liefst 24 procent minder pensioen. Gewoon omdat ze een – zelfs erkende – beperking heeft, ziet ze haar pensioen nu flink gekort.

Patrick (61)

METSelaar

Patrick begon op zijn negentiende in de bouwsec-tor. Zware rugproblemen en periodes van werk-loosheid hebben zijn carrière onderbroken. Als hij op 62 jaar stopt, telt hij maar 34 effectieve loopb-aan-jaren. Dat kost hem meteen tien procent pensioen-verlies. Alsof dat nog niet genoeg is, worden de jaren werk-loosheid meegeteld op basis van een lager fictief loon. Zijn pensioen zakt daardoor nog verder. Voor Patrick voelt de malus als een dubbele straf: zijn lichaam liet hem in de steek, en nu straft het systeem hem opnieuw.

1. **TENTOONSTELLING**
Sint-Denijs-City

Het West-Vlaamse dorp Sint-Denijs transformeert tot een verrassend decor voor hedendaagse kunst. Je kunt kilometers wandelen langs trage wegen in een schilderachtig landschap waar kunst en omgeving elkaar ontmoeten. In totaal brengen 43 kunstenaars verrassende werken naar Sint-Denijs. Dit jaar wordt extra ingezet op participatie. Zo realiseerde Koen Vanmechelen een project samen met kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen.

~ Tot 21 september van donderdag tot en met zondag
www.sintdenijscity.be

©RICHARD DUYCK

2. **FILM**
Kapital Europe

Kapital Europe volgt twee gastarbeiders in Brussel. Reginald, een Roemeense bouwvakker, worstelt met de informele bouwsector. Niki, een jonge Griekse die net in de stad is aangekomen, begint te werken als fietskoerier. Hun verhalen onthullen de meedogenloze impact van het kapitalistische systeem. Regisseur Ben De Raes vermengt documentaire met fictie. Een film over hoop, desillusie, en het onmiskenbare belang van de mensen die de stad gaande houden.

~ Nu in de bioscoop

Breintrein

	3			4	6	7	5	
					3	6		
2				5	9			
			5	7		4	1	
6	4							9
	1	2					3	
	8		1			3		7
				3		1	6	

HOGER RISICO OP GEZONDHEIDSSCHADE

VN waarschuwt voor hittestress

Werknemers krijgen steeds vaker te maken met extreme hitte en hun gezondheid moet daartegen beschermd worden. Daarom moeten regeringen en werkgevers dringend maatregelen nemen. Dat zeggen de Verenigde Naties (VN) op basis van een nieuw rapport in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie. Het vorige grote rapport dateerde al van 1969.

De VN roept op om meer en vaker een hitteplan op te starten, specifiek op maat van bepaalde industrieën en regio's. Vooral arbeiders in bijvoorbeeld de landbouw, de bouwsector of de visserij lopen een risico, net als werkende kinderen of oudere werknemers.

Volgens een eerder rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie worden wereldwijd 2,4 miljard mensen tijdens het werk blootgesteld aan hoge temperaturen. Miljoenen mensen

lopen daardoor ernstige gezondheidsschade op. Elk jaar zouden er naar schatting 19.000 mensen sterven door hittestress op het werk, door een te lange blootstelling aan hoge temperaturen. ■

‘Mensen linken mijn kapsel graag aan mijn journalistieke capaciteiten, maar zoiets raakt me totaal niet. Kun je me niet serieus nemen omdat ik een nektapijt heb? Jammer voor jou.’

→ VRT-JOURNALIST FERRE WINDEY over zijn opvallend kapsel in Humo.

GELETTERDHEID

Cursisten ‘De Schooltas’ stellen boek voor

Van 8 tot 14 september loopt de jaarlijkse ‘Week van de geletterdheid’. In Vlaanderen en Brussel blijkt maar liefst achttien procent van de volwassenen laaggeletterd. En dat gaat verder dan enkel moeite hebben met lezen of schrijven: allerhande info opzoeken of verwerken, digitaal of in real life, veroorzaken een hoop obstakels.

In diezelfde week viert het project De Schooltas in Zele zijn vijftienjarig bestaan. Oprichter en ACV’er Özgür Yurdaer: ‘Dit project ontstond in 2010 als antwoord op armoede en sociale uitsluiting in de regio. De bloeiende

textielindustrie was verdwenen, maar er kwam geen werkgelegenheid voor laaggeschoolden in de plaats.’ Via projecten zoals huistaakbegeleiding, taallessen en jobcoaching heeft De Schooltas een sterke impact in de regio. Naar aanleiding van de ‘Week van de geletterdheid’ verschijnt nu het boek *Woordenrijk*, met 40 krachtige verhalen van NT2-cursisten over hoe taal verbindt en versterkt. ■

Bekijk de videoreportage van Visie op www.visie.net.

HET CIJFER

47%

Bijna de helft van de Belgen kampt met stress bij de gedachte aan terugkeren naar het werk na de zomervakantie. Dat blijkt uit recent onderzoek van HR-specialist Robert Walters. De grootste stressfactor is de overvolle mailbox. 56 procent geeft aan vaak of geregeld vakantiedagen uit te stellen door schuldgevoel of aanhoudende werkdruk.

ARBEIDSONGESCHIKT

1 op de 10 langdurig zieken ervaart discriminatie bij terugkeer

Minstens tien procent van de werknemers die na een periode van arbeidsongeschiktheid terugkeert naar het werk, ervaart discriminatie. Dat blijkt uit een nieuwe bevraging van CM bij haar leden.

Daarnaast zegt negen procent dat problemen of mislukkingen aan hun arbeidsongeschiktheid werden geweten. 26 procent zegt minder kansen te hebben gekregen om hun ideeën te uiten. De mate van discriminatie is bovendien hoger bij wie intellectueel werk verricht dan bij wie handenarbeid doet.

‘We weten uit eerder onderzoek dat het werk vaak mee verantwoordelijk is voor

iemands arbeidsongeschiktheid’, zegt CM-voorzitter Luc Van Gorp. ‘We voeren als samenleving de druk op langdurig zieken op om terug aan het werk te gaan. Dan is het ook onze verantwoordelijkheid om te maken dat ze zich goed voelen wanneer ze opnieuw aan de slag gaan.’

Duurzame terugkeer

14 procent van de deelnemers die weer aan het werk gingen, herviel in arbeidsongeschiktheid binnen acht maanden. Meer inzetten op een re-integratiebeleid dat zorgt voor een duurzame terugkeer naar het werk, is essentieel volgens CM. ■

‘Opkomen voor anderen, dát is pas sexy’

Wat hebben Axelle Red, Sandra Kim en Zwangere Guy gemeen? Ze geven op 20 september allemaal het beste van zichzelf aan de voet van het Atomium tijdens Show Up For Humanity om aandacht te vragen voor meer menselijkheid en solidariteit in onze samenleving. ‘Mochten politici menselijkheid in hun beleidskeuzes vooropstellen, zou dit allemaal niet nodig zijn.’

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto's **Maarten De Bouw**

De zenuwen staan strak gespannen bij Elisabeth Van Lierop, Eline Goethals en Tijs Delbeke – samen het hart van Worried Citizens vzw. Op 20 september hopen ze minstens 40.000 mensen samen te brengen onder het Atomium voor Show Up For Humanity, de opvolger van de 505-concerten van vorig jaar.

ELINE GOETHALS – ‘Wij zijn een burgerinitiatief, dus we zijn eigenlijk vrijwilligers die dit in de vrije tijd doen. Intussen blijft het groeien. We worden zelfs gelivestreamd, net zoals grote festivals als Rock Werchter of Pukkelpop. Er komen heel veel grote namen, er is een foodmarket, een heel actiedorp waar mensen allerlei ngo's kunnen ontdekken ... Maar we blijven in de kern maar drie mensen, met gelukkig veel goede partners die ons helpen.’

Waar halen jullie de drive vandaan?
ELISABETH VAN LIEROP – ‘Ondanks de stress voelt het goed om iets te doen. We kijken intussen al bijna twee jaar machteloos naar een livestream van een genocide. Daarnaast zie je dat het klimaat helemaal ontspoord en dan hebben we het nog niet over de problemen in eigen land. Daarom proberen we om ons steentje bij te dragen.’

Nochtans stonden jullie vorig jaar niet meteen te springen om nog eens iets dergelijks te organiseren.
TIJS DELBEKE – ‘Wij hebben drie jonge kinderen dus we slapen al amper. (lacht) Maar echt heel lang heeft het niet geduurd voordat wij merkten dat we opnieuw in gang moesten schieten. We horen en voelen langs alle kanten dat het nodig is dat er iets gebeurt. Zeker bij de artiesten, die niet stil en machteloos willen toekijken bij wat allemaal gebeurt

in de wereld. Dat is de reden waarom we nu een topaffiche kunnen presenteren.’

Jullie hebben voor ‘empathie’ als centraal thema gekozen. Vrezen jullie niet dat die boodschap een beetje te vrijblijvend is?
VAN LIEROP – ‘In ons manifesto staat dat we opkomen voor een wereld waarin iedereen toegang krijgt tot een menswaardig leven, waar we opkomen voor elkaar en voor de planeet die we delen. Eigenlijk is dat heel duidelijk. Je kunt zeggen dat dat wollig is, maar als je met die bril kijkt naar beleidsvraagstukken dan is het glashelder welke keuzes je al dan niet maakt.’

Door je stem te laten horen kun je wél impact hebben op het beleid.

– ELISABETH VAN LIEROP

Jullie maakten wel zelf de keuze om de politieke partijen uit te sluiten van jullie evenement.
GOETHALS – ‘Als je partijen begint te betrekken, dan trek je uiteraard een ander publiek en sluit je anderen weer uit. En we willen net een verbindend verhaal brengen dat het vastgeroeste hokjesdenken van de partijen overschrijdt.’
VAN LIEROP – ‘Idealiter nemen alle partijen empathie en menswaardigheid mee naar de onderhandelingstafel, maar dat zie je niet terug in het beleid. Als ze dat wel consequent zouden doen, dan zou dit alles niet nodig zijn. In plaats van enkel te kijken naar het bruto nationaal product, zouden ze net meer belang moeten hechten aan hoe we voor elkaar zorgen en met elkaar omgaan.’

>>

>> **Hebben jullie geen schrik dat jullie alleen maar de mensen bereiken die sowieso al vaak op straat komen?**

VAN LIEROP – ‘Voor een stuk misschien wel. En dan is dat een fijn schouderklopje voor wie zich al jaren inzet. Maar onze aanpak verschilt van de traditionele mars of betoging. We hebben een heel straffe affiche die sowieso een divers publiek trekt. Wie puur voor de muziek komt, wordt hopelijk intussen geraakt door onze inspirerende sprekers en neemt zo onze boodschap mee naar huis.’
GOETHALS – ‘Ons doel is net om het vuur in mensen aan te wakkeren, zodat ze zich gesterkt voelen om een volgende keer wél op straat te komen. We merken dat daar vaak nog een tussenstap zoals ons evenement voor nodig is. We willen de mensen tonen dat actief burgerschap wél cool is.’

Jullie zijn hiermee begonnen omdat jullie geïnspireerd geraakten door de 0110-concerten van 2006. Hopen jullie hiermee hetzelfde te bereiken?

VAN LIEROP – ‘Ik ben opgegroeid met het narratief van de wet van de sterkste en een neoliberale kijk, dat er grenzen zijn aan solidariteit en dat dat alleen voor de zwakkeren was. Maar dat voelde altijd wat wrang. Toen kwam ik ineens bij die 0110-concerten en Tom Barman (zanger van dEUS, red.) klom daar op het podium en sprak zich

uit tegen discriminatie. Toen besepte ik dat het net cool is om op te komen voor anderen. We hopen engagement opnieuw sexy te kunnen maken.’

Waarom zijn jullie verhuisd van Antwerpen naar het Atomium?

DELBEKE – ‘We hebben onmiddellijk voor Brussel gekozen omdat we er een echt nationaal event van wilden maken. Daarom bestaat de line-up ook uit Nederlandstalige én Franstalige artiesten.’
VAN LIEROP – ‘Het was bovenal een symbolische keuze. We onderschatten soms hoeveel beslissingen die ons dagelijks leven beïnvloeden in Brussel worden genomen. Mensen denken dat ze daar geen impact op kunnen hebben, maar dat is niet zo. Door je stem te laten horen, op straat te komen of door je vertegenwoordigers te mailen. Daarom is het belangrijk dat organisaties zoals vakbonden blijven bestaan en blijven wegen op het beleid. Want hoe meer mensen zich verenigen en collectief hun stem laten horen, hoe meer er beweegt.’

Afgelopen zomer klonk regelmatig de kritiek dat muzikanten zich met muziek moeten bezighouden en niet met politiek.

DELBEKE – ‘Muziek heeft altijd al een belangrijke maatschappelijke rol gespeeld. Muzikanten die zich op geen enkele manier willen uitspreken over waar zij voor staan, dat vind ik een

beetje laf. Je hoeft natuurlijk niet plots alleen protestsongs te maken. Het gaat dan om kleine zaken. De wereld bevindt zich nu in zo’n staat waarbij je niet kunt blijven doen alsof je neus bloedt.’

De organisatie van Pukkelpop en zo goed als alle artiesten daar spraken zich resoluut uit tegen de genocide in Gaza. Hoe onderscheiden jullie zich daar nog van?

GOETHALS – ‘Dat veel evenementen een standpunt innemen is héél mooi, maar we willen nog een stap verder gaan en zien dat het totaalplaatje klopt. We stellen mensenrechten in elk onderdeel van de organisatie voorop, van de aankoop van onze t-shirts die fair geproduceerd worden tot onze keuze voor een bank die niet investeert in fossiele brandstoffen of de wapenindustrie. We gaan bewust niet in zee met een bedrijf als Coca-Cola omdat zij het internationaal recht schenden door hun bedrijfsactiviteiten in illegaal bezette Palestijnse gebieden.’

Nochtans heeft een festival organiseren toch een betrekkelijke ecologische voetafdruk.

VAN LIEROP – ‘Uiteraard heeft een grootschalig evenement altijd een bepaalde impact, maar we zoeken actief naar alle mogelijke manieren om die te verkleinen. We kopen zoveel mogelijk lokaal, promoten openbaar vervoer en serveren geen vlees ... Zullen we alles tot in de puntjes perfect kunnen doen? Uiteraard niet. Ik had bijvoorbeeld graag gehad dat we het volledige evenement op duurzame energie konden laten draaien, maar dat blijkt voorlopig onmogelijk. We proberen zo transparant mogelijk te zijn over onze inspanningen én onze tekortkomingen.’ ■

~ **Show Up For Humanity, met steun van ACV en CM, 20 september vanaf 12u Atomium Brussel. Toegang is gratis. Alle info en donaties via www.showupforhumanity.be**

Visie mag 5 VIP-tickets weggeven. Stuur vóór 16 september een mailtje naar lezers@visieredactie.be met als onderwerp ‘Humanity’ of stuur een kaartje naar Postbus 20, 1031 Brussel.

WIN

Factcheck.

NIET WAAR

Verse groenten zijn het gezondst

Diepvries-, conserven- en blikgroenten hebben hun imago bepaald niet mee. Maar dat is onterecht. Ingevroren en ingeblikte groenten behouden bijna alle voedingsstoffen.

Het blijkt een van de hardnekkigste fabels over groenten: dat verse groenten gezonder zouden zijn dan groenten uit blik of uit de diepvriezer. Maar dat klopt niet, volgens het Vlaams Instituut Gezond Leven. Verse groenten zijn niet gezonder en groenten verliezen geen voedingsstoffen als ze worden ingevroren of ingeblikt.

‘Het belangrijkste waar eigenlijk naar gekeken moet worden, is of er iets is toegevoegd’, zegt het Instituut. ‘Dat kan onder meer gaan over room, suiker en zout. Daar worden

groenten wel ongezonder van en daarvoor controleer je best het etiket. Als daar E-nummers op staan, is dat niet noodzakelijk een probleem, want dat zijn doorgaans conserveermiddelen.’

Diepvriesgroenten zijn dus zeker een gezond en vaak budgettair gunstig alternatief voor vers. Ingevroren groenten behouden ook alle voedingsstoffen. ‘Maar bij het koken kunnen er wel voedingsstoffen verloren gaan’, waarschuwt het Vlaams Instituut Gezond Leven. ‘Als groenten worden gekookt in een grote

hoeveelheid water dan kunnen vitamines verloren gaan in het kookwater dat meestal wordt weggegooid. Gebruik daarom best minder water om groenten te koken, dat is ook duurzamer.’

Variatie blijkt bovendien veel belangrijker voor je gezondheid dan het feit of je groenten al dan niet uit een bokaal komen. ‘Elke groente heeft zijn eigen unieke mineralen en vitamines. Eet dus liefst een regenboog aan groenten.’ ■

We vragen het aan.

Piet Van den Bergh, Expert arbeidsrecht ACV

Heb ik recht op onbetaald verlof?

Bij onbetaald verlof of verlof zonder wedde krijg je tijdens een afgesproken periode geen loon, in tegenstelling tot wettelijke vakantiedagen waarbij je het recht hebt om niet te werken met behoud van het loon.

Onbetaald verlof is een afspraak tussen werkgever en werknemer. Een werknemer kan onbetaald verlof aanvragen, maar niet afdwingen. De werkgever kan een aanvraag altijd weigeren. Onderling wordt afgesproken wanneer het onbetaald verlof ingaat en hoelang het zal duren. Er is geen wettelijke verplichting om deze afspraken op papier te zetten, maar het is wel aangewezen.

Als je onbetaald verlof neemt, heeft dat meer gevolgen dan enkel voor het loon. Zo krijg je tijdelijk geen extralegale voordelen, zoals maaltijdcheques of een telefoona-bonnement. Je eindejaarspremie zal lager zijn, want die is doorgaans afhankelijk van het aantal gewerkte dagen. Maar ook het aantal vakantiedagen voor het jaar nadien wordt beïnvloed, per maand onbetaald verlof krijg je 1/12 minder vakantiedagen. Tijdens verlof zonder wedde bouw je geen sociale rechten en dus ook geen pensioen op. Bij ziekte ontvang je mogelijk geen ziekte-uitkering.

Onbetaald verlof heeft zo heel wat nadelen, daarom pleit het ACV al een aantal jaar voor vijf extra vakantiedagen en een terugkeer naar het kunnen opnemen van tijdskrediet zonder motief. ■

Op zoek naar seks tussen sleur, afwas en ongelijkheid

Is seks echt zo bespreekbaar vandaag als we denken? Of blijkt de ongelijkheid tussen de lakens groter dan gedacht? En klopt het dat mannen sneller de afwas doen in de hoop op een nummertje? ‘Het cliché dat vrouwen seks ‘geven’ en mannen ‘krijgen’, zit diep ingebakken.’

→ Tekst **Lies Van der Auwera** → Illustratie **Rutger Van Parys**

Seks is geen recht in een relatie. Als de ander niet automatisch meegaat in jouw vraag naar seks, mankeert er iets aan je uitnodiging.’ Seksuologe en relatietherapeute Rika Ponnet stelt de discussie meteen op scherp. Naast Ponnet bracht Femma nog een aantal spraakmakende stemmen samen, zoals Goedele Liekens, relatietherapeute Katrien Koolen, seksuologe Kaat Bollen en sekswerker Mel Melicoussss voor openhartige gespreken over seks en vrouwelijk genot. En dat levert soms verfrissende inzichten op.

Doorheen de vijf afleveringen van de podcast *Nattevingerwerk*, die vrouwenvereniging Femma kon maken met steun van CM, valt op dat we nog steeds een vrij mannelijke kijk op seks – lees: penetratie – hebben.

Als we overeenkomen in huishoudelijke taken en daarin verbinding vinden, dan komt dat ons seksleven ten goede

→ **KATRIEN KOOLEN, RELATIETHERAPEUTE**

Is de orgasmekloof dan nog niet gedicht? Valt tegen, blijkt uit cijfers. 90 procent van de mannen komt klaar bij penetratieseks of PIV-seks (penis in vagina), tegenover slechts 30 tot 40 procent van de vrouwen. In heterorelaties denken vrouwen bovendien vaak dat het aan hen ligt. Opvallend: bij andere vormen van seks stijgt dat cijfer meteen. In lesbische relaties komt zelfs 90 procent van de vrouwen klaar.

Tropenjaren

Een rode draad doorheen de reeks blijft ongelijkheid tussen de lakens. Zijn we anno 2025 nog steeds niet verlost van het beeld van de uitgeputte vrouw die 's avonds haar man nog seks moet 'gunnen'? 'Wil je 's avonds goeie seks, dan is het voorspel wat je overdag doet natuurlijk', geeft Ponnet werkschuwe mannen in het huishouden alvast met een knipoog mee.

'Als we overeenkomen in huishoudelijke taken en daarin verbinding vinden, dan komt dat ons seksleven best wel ten goede', beaamt relatietherapeute Katrien Koolen. Met haar boek *Liefde in de tropenjaren* raakte ze een gevoelige snaar bij heel wat koppels met kleine kinderen. Opgeslorpt door kids en afwas is er amper tijd voor seks en

intimiteit. 'In mijn praktijk kreeg ik vaak te horen dat koppels elkaar uit het oog verliezen wanneer ze kinderen krijgen. De opgelegde, nutteloze standaard van twee keer seks per week halen ze dan niet meer. Dat normaliseren is vaak het eerste wat ik doe. Je verliest jezelf tijdelijk in de zorgen voor je kind. Het is prima als daardoor andere dingen naar de achtergrond verschuiven, zolang je daarna weer een nieuw evenwicht vindt.'

Weegt een ongelijke werkverdeling tussen mannen en vrouwen op het seksleven? Seksuologe Kaat Bollen windt er geen doekjes om: 'Onbetaalde zorgarbeid kan ontzettend zwaar wegen op een relatie. Van de mannen die voor het eerst vreemdgaan, doen zeven op de tien dat in het eerste levensjaar van een eerste kind', aldus Bollen.

'Volg je man'

'De huwelijksnacht was mijn eerste keer seks. Het advies dat wij toen te horen kregen was: *Volg je man. Zorg dat hij tevreden is.*' Aan het woord is Sofia (schuilnaam, 53 jaar), een vrouw met Grieks-orthodoxe achtergrond en tweedegeneratiemigrante. Ze schetst hoe moeilijk het was om seks bespreekbaar te maken. Voor vrouwelijk genot was er in haar leven hoegenaamd geen ruimte. Maar Sofia zocht, niet zonder slag of stoot, naar manie-

Het belang van doorgedreven goede seksuele opvoeding op school, liefst door iemand van buitenshuis, kan je moeilijk overschatten

→ **VIRGINIE SCHOFFELEN, COÖRDINATOR FEMMA**

ren om er wél met haar kinderen over te kunnen spreken. 'Aan hen wil ik meegeven: *Praat, geef aan waar je grenzen zijn en ga ervan uit dat jij net zo belangrijk bent als de man.*'

'Haar ontroerende getuigenis toont aan dat een open gesprek over seks, zoals wij doen met *Nattevingerwerk*, nog steeds nodig is', stelt Virginie Schoffelen, coördinator van Femma. 'Vrouwen kunnen opluchting ervaren als ze dit beluisteren. Wie weet zegt een enkele vrouw tegen haar man of een moeder tegen haar kinderen: *Luister hier eens naar.*'

Tien centimeter

Dat het vrouwelijk genot lang onder de radar bleef wegens 'niet nuttig', blijkt uit de rijkelijk late 'ontdekking' van de clitoris. In 1989 bracht de urologe Helen O'Connell voor het eerst uitvoerig de clitoris in kaart. Dat O'Connell de clitoris 'ontdekt' zou hebben, klopt echter niet, volgens seksuologe Lotte Sierens. 'Eigenlijk was de clitoris al in 1559 ontdekt maar vaak weer uit anatomische boeken gehaald, omdat men er het nut niet van in zag. De nadruk lag op voortplanting. Bovendien werd de medische wereld altijd gedomineerd door mannen', aldus Sierens.

Het zogenaamde genotsknopje van amper een centimeter blijkt zich te vertakken tot diep in het lichaam en kan makkelijk tot meer dan tien centimeter groot zijn. 'Veel mensen, zowel mannen als vrouwen, weten dat zelfs niet. Ook de vorm van de clitoris blijft onbekend: een tulp, een pinguïn, een pokémon, ik hoor de gekste dingen als ik deze vorm laat zien', vult Sierens aan. Het toont vooral de

trieste onwetendheid aan die er nog steeds rond de clitoris of soloseks bij vrouwen hangt.

Seks in de klas

Ook in de leerboeken op school blijkt de clitoris niet makkelijk te vinden. Nog maar sinds 2022 staat de clitoris in een aantal leerboeken. 'Als we kijken naar de minimumdoelen (opgelegd door de Vlaamse Overheid, red.), wordt er eigenlijk niet gesproken over vrouwelijke seksualiteit', duidt Svenja Vergauwen van Sensoa. 'Die minimumdoelen hebben het enkel over voortplanting en het biologische aspect. Sensoa biedt uitgebreidere leerlijnen aan en wil heteroseksuele scripts uitbreiden. Maar het zijn uiteindelijk de scholen zelf die beslissen of ze hiermee aan de slag gaan.'

Dat lijkt de kern van het debat te raken. Want gebrek aan informatie betekent dat je ongelijkheid in stand houdt, beaamt Femma. 'Het belang van doorgedreven goede seksuele opvoeding op school, liefst door iemand van buitenshuis, kun je moeilijk overschatten. Maar daar zijn zoveel misverstanden over. Mensen denken: *Ze gaan er vroeger aan beginnen of rare dingen doen.* Maar het tegendeel is waar: hoe beter de seksuele opvoeding die kinderen en jongeren gekregen hebben, hoe later ze aan seks beginnen. Bovendien zorg je zo voor een samenleving met meer seksueel welzijn en verlaag je de kans om slachtoffer of dader te worden van seksueel geweld. Heb je nu nog meer redenen nodig om een goede seksuele opvoeding te geven?' ■

~ femma.be/nl/nattevingerwerk

Een frisse duik

Hopelijk mogen we nog van een paar zonnige dagen genieten, maar de zomer is voor de meesten ondertussen onherroepelijk voorbij. Tijdens de warmste dagen snakten velen naar verkoeling, in het groen of in het water. Het belang van betaalbare en toegankelijke ontspanningsmogelijkheden in de buurt wordt tijdens elke hittegolf duidelijker.

Openluchtzwemmen is een van die laagdrempelige recreatiemogelijkheden. Het Keerdok in Mechelen deed deze zomer voor het vijfde jaar op rij dienst als openbare zwemzone. De stad spreekt alvast van een succes: 'In de eerste twee weken mochten we al evenveel bezoekers als vorig jaar verwelkomen.'

Naast de vaste, betalende zwemmomenten onder het toezicht oog van redders, waren er sinds dit jaar ook dagelijks gratis onbewaakte zwemuren. 'Zo'n kwart van alle zwimmers heeft gebruikgemaakt van de zwemzone zonder toezicht. Dat is goed en zonder incidenten verlopen. We blijven zwimmers wel sensibiliseren over de richtlijnen van zwemmen in open water.' Tegen 2027 wil de stad als eerste in Vlaanderen een permanente zwemzone openen die het hele jaar toegankelijk is. ■

→ Foto

Wouter van Vooren

ELKE MAAND LATEN WE IEMAND AAN HET WOORD DIE VANUIT ZIJN OF HAAR WERK NAAR DE WERELD KIJKT. DEZE MAAND IS DAT VAKANTIEPARKMEDEWERKER MARLEEN*.

‘Belgen zijn de meest gedisciplineerde gasten’

Even helemaal weg zijn dicht bij huis, dat beloven de talrijke vakantiepar- ken die je in ons land vindt. Maar achter de rustgevende wereld van cha- lets en subtropische zwembaden schuilt een gigantische organisatie, vertelt vakantieparkmedewerker Marleen*. ‘Je kunt op een dag honderden leuke gasten zien, maar als je door iemand voor rotte vis wordt uitge- maakt, is dat het enige wat je van die dag onthoudt.’

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Illustratie **Peter Goes**

Sorry, ik had gisteren geen tijd om zelf te bakken, maar ik ben wel even langs de bakker gepasseerd voor een stukje appeltaart’, verontschuldigt Marleen zich wanneer ze de voordeur opent en vervolgens met de glimlach een halve taart op tafel zet. Gastvrijheid is duidelijk haar handelsmerk, zelfs buiten haar werk. En dat komt goed uit, want samen met haar ongeveer 900 collega’s bezorgt ze 365 dagen per jaar duizenden gasten van een bekend vakantiepark in de Limburgse bossen een onvergetelijke vakantie. ‘De receptie is het kloppend hart van het park. Alle gasten en medewerkers passeren hier, dus we zien en horen alles, van de leukste compli- menten tot de grofste klachten. Wanneer een bowlingbaan blijft hangen, spullen vergeten werden in het zwembad tot het ontbreken van een aardappelmessje in hun vakantiehuisje: we verhelpen elk nog zo klein euvel.’

Kort lontje

Even divers als hun problemen zijn de gasten die langskomen bij Marleen. ‘We

Mensen hebben minder gêne om hun ongenoegen te uiten dan 30 jaar geleden

→ VAKANTIEPARKMEDEWERKER **MARLEEN**

zien uiteraard veel Belgen, maar ook veel Nederlanders, Fransen en Engelsen. Daarbij valt telkens weer op dat de Belgen de meest gedisci- plineerde en beleefde gasten zijn. Daar mogen we toch trots op zijn. Onze burens hebben vaker een korter lontje. Ze durven bij een probleem sneller in roepen en tieren te vervallen. Mensen hebben minder gêne om hun ongenoegen te uiten dan toen ik hier 30 jaar geleden begon.’

‘Gasten die beginnen te schelden of roepen zijn gelukkig een minder- heid, maar dat zijn wel de momen- ten die je je blijft herinneren. Op één dag kan ik duizend lieve gasten zien, maar die ene rotte appel kan je humeur grondig verzieken. Vaak gaat het trouwens over zaken die eenvoudig opgelost kunnen worden.’

Digitalisering

Zelfs voor de wereld van de knusse vakantiehuysjes houdt de digitalisering geen halt, zucht Marleen. ‘Vroeger zat hier een groots boekingskantoor met meer dan 120 werknemers die alle telefonische reserveringen opnamen, maar daar schiet nu nog hooguit een derde van over. Internet heeft de telefoon voor een groot stuk overbodig gemaakt. Ook in mijn functie. Vroeger moesten we voor elke aankomst een fysiek mapje klaarmaken: incheckfor-

mulier, zwemkaartjes, extra’s, sleutels ... Vandaag loopt dat allemaal digitaal. Zelfs de check-in gebeurt via een app. Maar je hebt veel mensen die daar niet mee kunnen werken. Dat zijn trouwens niet allemaal stokoude mensen, ook sommige veertigers sukkelen daarmee. Veel mensen willen bovendien niet met een app werken. Zij hebben geen behoefte om alles onper- soonlijk digitaal te laten verlopen. Die kunnen we gelukkig nog op de oude manier op papier inchecken.’

De meeste mensen betalen hun verblijf op voorhand, maar er zijn uitzonderin-

Wie kan er zeggen dat elke werkdag als verlof aanvoelt?

→ VAKANTIEPARKMEDEWERKER **MARLEEN**

gasten een oplossing aanbieden. Maar dat is zeker geen alleen- staand geval. Van verkeerd geboekte huisjes, vergeten badhanddoeken, tot het verkeer- de aantal personen, ik denk dat ik in mijn carrière al elke mogelijke boekingsfout of vergetelheid heb meegemaakt.’

Elke dag verlof

En haar eigen vakanties? ‘Die breng ik graag door in een van onze buitenlandse vestigingen. Voor mij is dat het ultieme vakan- tiegevoel. Zelfs onze veertigste huwelijksverjaardag hebben we daar gevierd.’

Uit elke anekdote en glimlach wanneer ze over de fijne band met haar collega’s praat, blijkt dat deze baan haar helemaal op het lijf geschreven is. ‘Anders zou ik dit niet al meer dan dertig jaar doen. De meeste collega’s zitten hier al ettelijke jaren. Dat maakt het spannend wanneer iemand met pensioen gaat en vervangen moet worden. Sommigen komen zelfs na hun pensioen nog terug als flexi-jobber. Ik begrijp dat. De interactie met de gasten en de vakantiesfeer die hier jaarrond hangt, zijn iets wat ik niet meer zou kunnen missen. En wie kan nu zeggen dat elke werkdag bijna als verlof aanvoelt?’ (lacht) ■

*Marleen is een schuilnaam

Dubbele boeking

‘Veel mensen lezen de informatie die ze krijgen bij hun boeking niet’, licht Marleen toe. ‘Onlangs kwam een man overstuur toe aan de receptie. Er zou al een ander gezin in zijn huisje zitten. Na even doorvragen bleek dat die heer nog niet was ingecheckt en dat hij eigenlijk een week te vroeg was. Gelukkig hadden we nog plaats en konden we die

MANIFESTATIE

Middenveld trekt rode lijn voor Gaza

Vorige week trokken de voorzitters van ACV, CM en beweging.net letterlijk een rode lijn op hun hoofdkantoor in Schaarbeek. Ook de kantoren in andere steden werden van een rode lijn voorzien. Daarmee maken ze duidelijk dat de organisaties het geweld tegen burgers van Gaza onaanvaard- baar vinden, net als de oorverdovende stilte van premier De Wever (N-VA), die weigert om de genocide te veroordelen.

Op 15 juni trokken meer dan 110.000 mensen een rode lijn voor Gaza. De boodschap was duidelijk: stop de genocide, stop de straffeloosheid. Ondanks dat signaal talmen onze politici nog steeds met maatregelen en sancties tegen Israël, dat burgers in Gaza uithongert en vermoordt.

Op zondag 7 september trekken meer dan 150 middenveldorganisaties, waaronder ACV, CM en beweging.net, samen opnieuw de rode lijn in Brussel.

Afspraak zondag 7 september om 14 uur, aan station Brussel-Noord. ■

Vacatures

Visie zoekt

- Co-hoofdredacteur – Schaarbeek
- ~ [visie.net/jobs](https://www.visie.net/jobs)

CM zoekt

- Maatschappelijk werker – Overijse en Hoeilaart
- Functional analyst & tester – Schaarbeek
- Test automation engineer – Schaarbeek
- Cloud security specialist – Schaarbeek
- Stafmedewerker specialist compensation & benefits – Schaarbeek
- Terug-naar-werk-coördinator – Antwerpen
- ~ [cm.be/jobs](https://www.cm.be/jobs)

beweging.net zoekt

- Coördinator Pronet verzekeringen en Procura – Schaarbeek
- ~ [beweging.net/vacatures](https://www.beweging.net/vacatures)

Raak zoekt

- Educatief medewerkers – Zuid-Limburg en Vlaams-Brabant West
- ~ [raakvzw.be/vacatures](https://www.raakvzw.be/vacatures)

De Vormers vzw zoekt

- Vormingsmedewerker – Hasselt
- ~ [hetacv.be/jobs](https://www.hetacv.be/jobs)

(Radio)presentatrice en Miss België 1995

Véronique

De Kock

gevat
in 5
woorden

Gekatapulteerd

'Achtien was ik toen ik Miss België werd. Plots word je gekatapulteerd in een totaal nieuwe omgeving. Dan moet je wel snel volwassen worden. Een fijne ervaring, maar misschien was ik nog te jong, te wereldvreemd. Destijds organiseerde Donald Trump de Miss Universe-verkiezing. Te pas en te onpas kwam hij de omkleedruimtes binnen. Dan weet je meteen wat voor type man het is. Ongezien vind ik het, dat iemand die zich zo denigrerend gedraagt, president van de Verenigde Staten is kunnen worden.'

Ochtendmens

'Sinds deze zomer presenteer ik het ochtendblok op radiozender Nostalgie, van zeven tot negen. De bedoeling is om het vrolijk en luchtig te houden. Gelukkig ben ik altijd al een ochtendmens geweest. Het is helemaal geen kwelling om vroeg op te staan. Al sliep mijn jongste zoon vanochtend nog toen ik vertrok. Hij was droevig dat ik hem geen knuffel gegeven had.'

Mamakloek

'Voor mijn kinderen laat ik met plezier alles vallen. Ik ben een echte mamakloek. Uiterlijk lijken mijn twee zonen schrikwekkend veel op hun papa, en ook qua karakter verschillen we veel. Soms zou ik willen dat mijn oudste wat ambitieuzer is, wat meer wil vechten om iets te bereiken, zoals ik zelf sterk van mijn oma geleerd heb. Anderzijds zou ik wat meer van zijn *je-m'en-foutisme* willen hebben. Ik ben altijd erg perfectionistisch geweest, hij weet dat iets soms net zo goed morgen kan.'

Rot-gsm

'Vorig jaar namen mijn oudste zoon en ik deel aan het VTM-programma *Ver van huis*, waarin we zonder geld of gsm van Finland naar huis moesten liften. Dat was een verademing. Eindelijk niet meer de hele tijd die rot-gsm in handen en weer een-op-een tijd met elkaar. Die smartphones vind ik een echte *merde*. Op school worden ze stilaan verboden, en dat is maar goed ook. Zelf heb ik ze nodig voor mijn broodwinning, maar ik ben er niet mee opgegroeid. Ik kan het loslaten en mis het dan oprecht niet.'

Besloten

'Als je jong bent en in de spotlights belandt, komen alle reacties van mensen die je niet kent, hard binnen. Daar kweek je een *dik vel* mee. Nu trek ik me niets meer aan van wat mensen schrijven die me niet kennen. Mensen reageren *altijd*, dus geef ze geen reden om iets te zeggen. Wij leven redelijk besloten en lopen bewust met niets te koop. De boekjes vinden het nu eenmaal plezierig om privé-informatie uit te smeren.'

→ Tekst **Simon Bellens** → Foto **Nostalgie**

ANTWERPEN